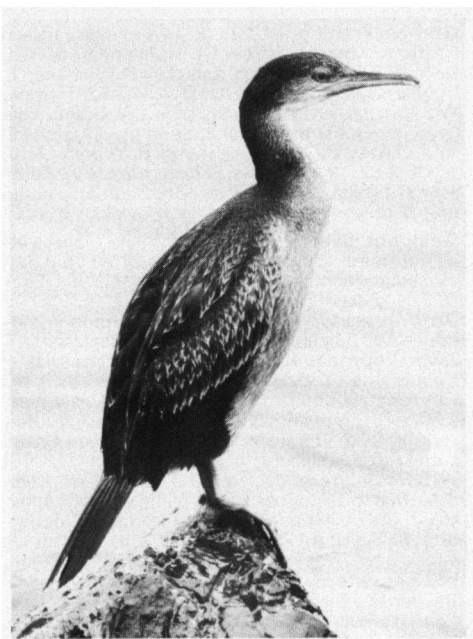

Veldwaarnemingen CXXVII

Verzameld door Henk J. Lichtenbeld

Roodkeelduiker. 30-12-81 1 ex. Westplaat, Maasvlakte (O.P. Boeren); 12-1-82 3 ex. Zuidpier, IJmuiden (H.J. Wight, A.H. Bulthuis); 14 en 15-1-82 1 ex. centrale PEN; Diemen (M.N. & B.M.J. Koch); 13-2-82 1 ex. Ketelmeer (E. van der Aa); 18-1-82 2 ex. Zuidpier, IJmuiden, 1 ex. Noordpier, aldaar (E. van Veldhuizen, T. Denters, K. Hollebeek); 14-2-82 paartje havenmond Nieuwe Waterweg (O.P. Boeren), 4 ex., 2 zwemmend tussen de pieren, 2 r.N. Zuidpier, IJmuiden (A. Noorlander, E. Russer); 22-2-82 paartje Oostvoornse Meer, 1 dood ex. op Groene Strand, Oostvoorne (O.P. Boeren); 2 ex. Zuidpier, IJmuiden (E. van der Aa); 26-2-82 2 ex. Noordzee bij Vlieland (G. Witkamp); 6-3-82 1 ex. Westplaat, Maasvlakte (O.P. Boeren); 7-3-82 1 ex. Marinehaven, Den Helder (L. Loopuyt); 19-3-82 1 ex. bij strand Westkapelle (A. Ovaa, R. van Ouwkerk); 21-3-82 ad ex. Lelystad-Haven, O.Flev. (R. de Haas, A. & E. Nusse); 4-4-82 1 ex. Brielse Meer (W. & R. Breedveld, H. Dijkshoorn); 5-4-82 2 ex. Makkumerhaven, tmv van veel Futen (J.J.P. Klop); 1-5-82 1 ex. Marinehaven, Den Helder (L. Loopuyt); 24-7-82 1 ex. zeezijde Brouwersdam (echtp. I.C. Koster-van Moorsel); 11-9-82 1 ex. zomerpleid Zuidpier, IJmuiden r.N. (A. Noorlander, H. & E. Russer, J.J. Bakhui-zen); 16-10-82 1 ex. aldaar (H. Peeters e.a.).
Fuut. 29-8-82 min. 200 ex. Grevelingendam, Overflakkee (L. Bekaert, W. Rötgens); 11-9-82 ex. vast broedend op 3 eieren, Ganzennest, Brabantse Biesbosch (H. Peeters, M. van der Heijden).
Vaal Stormvogeltje. 9/10-10-82 dood ex. strand Scheveningen. Niet helemaal gaaf, maar duidelijk herkenbaar (R. Beijersbergen).
Grauwe Pijlstormvogel. 29-8-82 1 ex. Zuidpier, IJmuiden (E. Weygertse).
Grote Zilverreiger. 30-4-82 2 ex. 't Bovenwater, O.Flev. overvliegend (J. van Oostveen, Anser sept. 82, nr. 3); 5-5-82 1 ex. Oostvaardersplassen, Z. Flev. (A. Vink); 8-5-82 1 ex. in slootje langs Oostvaardersdijk (O.W. Zijlstra); 10-5-82 2 ex. paal 28.3 Knardijk vanaf Oostvaardersdijk om 12.46 uur; 1 ex. in sloot langs Knardijk om 17.55 uur met rode poten (H.A. Gaasbeek); 16-5-82 1 ex. vliegend omgeving aalscholverkolonie Knardijk (A. Noorlander, H. & E. Russer); 18-5-82 1 ex. Lage Knarsluis, met bleekrode poten (J. van Oostveen, Anser sept. 82, nr. 3); 29-5-82 2 ex. Oostvaardersplassen, Z.Flev. (A. Vink); 12-7-82 1 ex. Knardijk, Z.Flev., 18-7 1 ex. aldaar, 23-7 2 ex. aldaar (A. Noorlander, E. Russer).
Koereiger. 12-5-82 1 ex. Starnmeer, Akersloot. Zelfde plaats als voorgaande jaren. 1-6 nog aanwezig (I.J. Soeteman).
Kwak. 25-8-82 1 jrs. ex. boven Knardijk (H.A. Gaasbeek).
Zwarte Ooievaar. 3-5-82 1 ex. West-Knollendam, cirk. r.NO (I.J. Soeteman); 30-5-82 2 ex. samen met 2 Ooievaars overvl. r.Z. tussen Rijs en Oudemirdum (J. de Jong, O.W. Zijlstra, Leeuwarder Courant 2-6-82); 28-7-82 4 ex. Westdijk in polder Hellevoetsluis (A. van Hemert); 13-8-82 juv. ex. zuidzijde Goeree-Overflakkee (G. Ouweneel, J. Everaas, Sterna 25 (4) : 121); 2 ex. boven Boswachterij Appelscha, r. Oosterwolde (L. van de Wetering, L.J. van de Wetering van de Nubel); 28-8-82 1 ex. Geulle r.W. (H. Koks).
Witoogeend. 18 en 20-1-82 ad ♂ op Rijn bij Opheusden, 10-2-82 ♀ ex. Randwijk, Heteren (A.

Kulaalscholver, juv., Zuiderhavenhoofd, Scheveningen, 3 oktober 1982.
Foto: Henk Harmsen.

Vink); 25-3-82 ♀ ex. Lonnekermeer bij Hengelo O. (E. van der Aa).
Slechtvalk. 15-4-82 ♂ en ♀ Vogelweg, later r.NO, Z. Flev.; 28-4-82 ♀ Wageningen (A. Vink); 21-8-82 ex. Maasvlakte, N. van centrale (echtp. I.C. Koster-van Moorsel); 10-9-82 ad. ♂ Blerick, Venlo (A. Noorlander); 2-10-82 1 ex. r.Z. boven zee, Terschelling (G. Richter, T.H. Richter-Jansen).
Rode Patrijs. 31-3 en 1-4-82 1 ex. op en rond woning te Noordbarge, Emmen. Zie foto (W.B. Krammer).
Kraanvogel. 5-4-82 12 ex. Galdersé Meren, Nieuw-Ginneken (M. Stevens, 't Hupke nr 28 : 24); 6-4-82 's avonds tenminste 2 ex. roepend boven de Donkere Duinen, Den Helder (fam. van der Wal, J. van Velzen, De Steenloper nr. 2, april 82); 14-8-82 1 ex. Lauwersmeerpolder (echtp. H. Stel, echtp. Aslander); 20-8-82 28 ex. Smitshoek, Rotterdam r.Z. (med. M. Vos, H.A. Gaasbeek); 25-8-82 1 ex. Lauwersmeer (H.A. Gaasbeek).
Steppenkievit. 25-8-82 1 ex. bij kooiplas op Schiermonnikoog. Was daar reeds hele maand augustus aanwezig (A.H. Bulthuis).
Morinelplevier. 5-5-82 28 ex. Ossekamperweg, Z.Flev. (A. Vink); 7-5-82 ca 40 ex. aldaar (W. Smit, Anser, sept. 82, nr. 3); 18-5-82 nog 7 ex. aldaar (J. van Oostveen, Anser, sept. 82, nr. 3).
Strandplevier. 28-8-82 420 ex. Paulinaschor, Terneuzen (E. Martijn).
Steltkluit. 14-5-82 ♀ ex. Kleimeer, Geestmerambacht (O.W. Zijlstra e.a.); 16-5-82 2 ex. Knardijk, Z.Flev. (S.H. Poelstra, De Korhaan 16 (3) : 80); 29/30-5-82 ♂ en ♀ Harderbosplas O.Flev. (J. van Oostveen, Anser, sept. 82, nr. 3, A. Vink, W.H.A. Hekking); 31-5-82 idem aldaar (J. Folkers, E. van Tongeren); 20-7-82 1 ex. Lauwersmeer (A.H. Bulthuis); 7-8-82 2 ex. in plasje langs Harderbosweg, O.Flev. (echtp. C. Post); 7-8 t/m 23-8-82 1 paar en 3 juv. aldaar (J. van Oostveen Anser, sept. 82, nr. 3); 9-8-82 zelfde vogels aldaar (A. & N. van de Beek); 10-8-82 zelfde vogels aldaar (C. Post, H.J. ter Haar Romeny).

Gauwe Franjepoot. 28-7-82 juv. ex. foer. tussen Grutto's, Knardijk Z.Flev. (A. Noorlander, E. Russer); 29-8-82 1 ex. langs Knardijk (D. Symens, T. Bogaarts, H. & J. Wuytemans); 4-9-82 3 ad ex. Workumerwaard bij Gaast, gem. Workum. Vliegengend, zwemmend en foeragerend op drassig weiland aan rand IJsselmeer (Koen & Yvonne Job); 17/18-9-82 1 ex. Flauwersinlaag, west van Zierikzee (H. Koks); 28-9-82 2 ex. Oostvaardersplassen ong. 1 km van obs.hut Knardijk (H. Koks).

Geelpootzilvermeeuw. 16-8-82 1 ex. Maasvlakte bij vuurtoren (W.F. Korrelboom); 21 en 25-8-82 1 ex. aldaar (echtp. I.C. Koster-van Moorsel); 26-9-82 1 ex. aldaar (O.P. Boeren).

Stormmeeuw. 30-5-82 nest 3,5 m. hoog in meidoorn AW duinen (D. Woets, R. van der Veen).

Zwartkopmeeuw. 1-6-82 ad ex. Maasvlakte, Oostvoorne (R. Beijersbergen); 30-6-82 1 ex. r.NO van Oost-Souburg (A. Ovaal); 4-9-82 onv. ex. Zuidpier, IJmuiden r.W. (A. Noorlander, E. Russer); 19-9-82 1 ex. in 1e winterkleed strand Castricum (J.J. Bakhuizen).

Witvleugelstern. 11 t/m 30-7-82 3 à 4 ex. Knardijk, rustend en foer. 11-7 bijna geheel zomerkleed, 30-7 bijna geheel winterkleed. (A. Noorlander, E. Russer); 29-7-82 tenm. 3 ex. aldaar op strandje (D. Woets, W.J.A. Schipper).

Witwangstern. 6-6-82 ad ex. Strabrechtse Heide, Beuven (A. Gleuf, T. de Beuk).

Lachstern. 17-7-82 2 ex. De Weerribben (D. Woets, S. Bakker); 15-8-82 1 ex. omg. Schoorl boven weiland (T. Molhoek, B. Langeveld, R. Beijersbergen); 19-8-82 2 ex. voorbijtrekkend Zuidpier, IJmuiden (A. Noorlander); 28-8-82 36 ex. trekkend r.Z. in 16 groepjes van max. 5 ex. Riepen vaak Zuidpier, IJmuiden (A. Noorlander, E. Russer); 4-9-82 1 ex. bij vuurtoren bij Ouddorp (O.P. Boeren); ad. in winterkleed r.Z. Zuidpier, IJmuiden (A. Noorlander, E. Busser, R. Heemskerck); 11-9-82 1 ex. r.Z. Zuidpier, IJmuiden (J.J. Bakhuizen).

Scharrelaar. 24-5-82 1 ex. Horsterwold Z.Flev. (J. van Oostveen, Anser sept. 82, nr. 3); 25-5-82 2 ex. Nulderpad, Z.Flev. (A. Vink en vele anderen).

Hop. 5-4-82 1 ex. Boutweg in polder Hellevoetsluis (I. van Hemert); 15-4-82 1 ex. Knardijk bij Lage Knarsluis (W. van Steenis, M. Hoekstein, E. van der Aa e.a.); 13-5-82 1 ex. Merkske, Baarle-Nassau (E. van Meel, 't Hupke nr. 28 : 25).

Grote Bonte Specht. 6-2-82 1 ex. te Lelystad O.Flev. (D. Woets, S. Bakker).

Draaihals. 15-5-82 1 ex. Lange Paal, Vlieland (A. Vink e.a.); 28-8-82 1 ex. op gazon van tuin Geulle (H. Koks); 16 en 19-10-82 resp. 1 ex. in Hertvallei en 1 ex. langs Pr. Bernhardweg, Schiermonnikoog (R. de Boer); 19-10-82 1 ex. foer. op gazon Elsloo bij Scharberg (H. Koks).

Rouwkwikstaart. 31-5-82 2 ex. langs Missouriweg, Maasvlakte. Vlogen later met voer (echtp. I.C. Koster-van Moorsel).

Gele Kwikstaart. 15-5-82 in enkele uren circa 1100 ex. langs trekpost Breskens. Er bevonden zich vele Noordse Gele en 1 Engelse Gele tussen (E. Martijn, T. Kramer, Het Duumpje 8 (2) : 64).

Noordse Gele Kwikstaart. 8-5-82 5 ♂♂ Millingen aan de Rijn, 27 ♂♂ Maneswaard, Opheusden; 12-5-82 35 ex. waarvan 8 ♀♀ Maneswaard, Opheusden (A. Vink); 15-5-82 dood ex. verkeersslachtoffer Flakkee (echtp. I.C. Koster-van Moorsel); 16-5-82 14 ex. Lange Paal, Vlieland; 20-5-82 7 ♂♂ Mariapleel (A. Vink).

Klapekster. 14-4-82 1 ex. Goudenpolderdijk, West-Zeeuwsch Vlaanderen (J. van Gennip, Het Duumpje 8 (2) : 64); 5-10-82 1 ex. Boschplaat, Terschelling (A. Gleuf, T. de Beuk); 10-10-82 1 ex. AW duinen (M. Huizinga); 17-10-82 1 ex. achter eerste duinenrij thv paal 7, Schiermonnikoog (R. de Boer).

Roodkopkluwier. 27-8-82 1 onv. ex. bij Flevo-centrale, O.Flev. (echtp. I.C. Koster-van Moorsel).

Gauwe Kluwier. 30-5-82 ♂ ex. Lange Paal, Vlieland (C. Witkamp, L. Kasius); 3-6-82 2 ex. Molenpolder, Breda (T. Keulemans, 't Hupke nr. 28 : 25).

Kramsvogel. In 1982 voor het tweede achtereenvolgende jaar een broedgeval te Ubbergen, gem. Vries Dr (G. Boerma, med. Fop. I. Brouwer).

Russische Spotvogel. 2-10-82 1 ex. bij Oosterend, Terschelling. Een op een Fitis lijkende vogel. Licht grijsig van kleur, lichte poten (leken wat lang), lichte rand aan de buitenste staartpennen, iris lichtbruin, lichte wenkbrauwstreep, vrij platte kop. Enige malen geluid gehoord dat leek op 'tijk'. Foerageerde in moestuintje laag over de grond tussen de onkruiden. Klom zo nu en dan iets omhoog om daarna weer snel naar de grond te hippen.

Is later op de dag door een plaatselijke ringer gevangen (A. Gleuf, T. de Beuk).

Sperwergrasmus. 7-10-82 1 ex. Oosterend, Terschelling (A. Gleuf, T. de Beuk).

Waaierstaartrietzanger. 28-8-82 1 ex. Paulinashor, Terneuzen (E. Martijn, J. Verhoeve).

Kleine Vliegenvanger. 20-5-82 zingend ex. in prachtkleed landgoed Beerschoten, De Bilt (N. Marra, R. van Beusekom, H.J. & H.S. Lichtenbeld); zomer 82 verm. broedgeval bij zomerhuisje Midsland, Terschelling (T. de Vries, med. P. de Jong); 3-10-82 1 ex. Maasvlakte bij centrale (B. Langeveld, T. Molhoek, R. Beijersbergen).

Kuifmees. 23-7-82 1 ex. Noordvaarder, Terschelling (O.P. Boeren).

Buidelmees. 8-3-82 1 ex. in tuin Schoondijke, West Zeeuwsch Vlaanderen (H. de Vries, Het Duumpje 8 (1) : 29).

Gauwe Gors. 13-3-82 22 ex. Waaluiterswaard, Valburg (A. Vink).

Witkopgors. 3-7-82 ♂ ex. Ooyolder, Ubbergen. Ter beoordeling ingezonden aan CDNA. (A. Vink, B. Budding).

Rode Patrijs, Noordbarge, Emmen, 1 april 1982.

Naar kleurenfoto's: W.B. Kremer.

Ortolaan. 12-5-82 zingend ♂ buurtschap Gijzenroot, Geldrop (P.A. van Vely); 10-5-82 zingend ♂ De Hel, Veenendaal (A. Vink); 14 t/m 16-5-82 en g Lange Paal, Vlieland (A. Vink e.a.). **Grijze Gors.** Voor rectificatie van de waarneming vermeld op bladzijde 174 van nummer 3 verwijzen wij naar de korte mededeling hieronder.

Dwerggors. 8-10-82 1 ex. bij Oosterend, Terschelling. Foeragerend op pad, prachtig te zien. Opvallend waren kleine formaat, roodbruine wangen, spitse snavel anders dan van Rietgors, lichte oogring en 'tikkend'-geluid in de vlucht. Reeds op 4-10 door anderen gezien (A. Gleuf, T. de Beuk). **IJsgors.** 3-4-82 ♂ ex. bij Stichtse Brug, Huizen N.-H. (P. Dieperink, De Korhaan 16 (3) : 79); 19-6-82 ♂ ex. Oosterend, Terschelling (J.J. Groen, mej. P. Nieuwenhuizen).

Frater. 1-2-82 24 ex. De Weerribben, daar nog nooit gezien. (D. Woets, S. Bakker); 21-2-82 9 ex. Pluismeer, tussen Soestdijk en Lage Vuursche (G. van den Berg); 14-3-82 75 ex. stuw bij Maurik (A. Vink).

Witstuitbarmsijs. 25-1 en 7-2-82 2 ex. Zwaluulaan, Bussum, slaappleaats (W. Lours, G.E.A. Wuite, De Korhaan 16 (2) : 55).

Kruisbek. 10-10-82 22 ex. overvl. Oosterend, Terschelling (A. Gleuf, T. de Beuk); Tussen 16-10 en 20-10-82 dagelijks op verschillende plaatsen op Schiermonnikoog. Onder andere groep van 20 ex. (R. de Boer).

Notenkraker. 2-12-81 2 ex. Diemen (G. van Duin e.a., De Gierzwaluw 20 (1) : 31); 13-1-82 1 ex. Schuttersweg, Hilversum (Ch. Drijber, R. Kamphuizen, De Korhaan 16 (2) : 55); 2-5-82 1 ex. Rhenen (Else Guillaume-Alta).

Opgeven bestemd voor deze rubriek dienen zo spoedig mogelijk na waarneming opgezonden te worden aan J. Taapken, Utrechtseweg 43, 1213 TL Hilversum. Ongewone waarnemingen zo nauwkeurig mogelijk beschrijven, **geen telefonische opgeven** en uw berichten s.v.p. voldoende franken.

■ H.J. Lichtenbeld, Valparaisodreef 47, 3563 VL Utrecht, 030-611 172.

Grijze Gors

Door verschillende lezers, onder andere Arnoud van den Berg, F. van der Meer, D. Oelli-brandt en Leo Janssen is de redactie er op gewezen dat de waarneming van de Grijze Gors, vermeld op bladzijde 175 (no. 3) van de rubriek Veldwaarnemingen, niet juist is en dat het een Amerikaanse soort moet zijn geweest. De waarneming is door de redactie voor juist aangenomen en aan voldoende kritiek ontsnapt, hetgeen vanzelfsprekend onjuist is. De foto had ons de goede weg moeten wijzen. Uit de verschillende reacties is gebleken dat het hier vermoedelijk om een Witkruingors (*Zonotrichia leucophrys*) gaat, die oorspronkelijk in Amerika thuishoort. Hoe zo'n vogeltje dan in onze omgeving terechtkomt is en blijft een raadsel, als bestaat wel het vermoeden dat hulp van mensen (i.c. schepen) daarbij onontbeerlijk is geweest. Uit Engeland zijn van deze soort twee waarnemingen bekend, beide in mei 1977. De soort broedt in Noord- en West-Canada en West-USA en overwintert hoofdzakelijk in West- en Zuid-USA en West-Mexico. Wij realiseren ons het gevaar van dergelijke waarnemingen en

hebben inmiddels de controle verscherpt om dit soort onjuistheden te voorkomen.

Ten slotte willen wij inzenders van waarnemingen verzoeken hun zeldzame waarnemingen, met uitvoerige beschrijving en zo mogelijk foto's, **eveneens** in te zenden aan de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA), p/a de heer C.J.G. Scharinga, Trompenburg 15, 1852 CB Heiloo, 072-330022. In onze rubriek zal dan bij de waarneming vermeld worden: ter beoordeling ingezonden aan CDNA. De bovengenoemde briefschrijvers danken wij hartelijk voor hun reacties.

Redactie.

Bijeneters bij Heeze

Op 17 augustus 1982 om 7 uur 's morgens zag ik te Heeze drie Bijeneters (*Merops apiaster*). De vogels zaten in een boom te midden van weilanden in gezelschap van een groepje Boerenzwaluwen. Dat dit gezelschap niet slechts toevallig was bleek toen de zwaluwen verder trokken en de Bijeneters hen volgden. Over de determinatie bestaat mijns inziens geen twijfel. Het karakteristieke 'proep'-geluid hoorde ik reeds van verre en de vogels lieten zich tot op 10 meter benaderen zodat ze met de telelens goed te bekijken waren.

Overigens heb ik nog een dia in de vlucht gemaakt. Veel meer dan een silhouet zal daar echter niet op te zien zijn. De exacte plaats laat zich het best als volgt omschrijven: tussen Kleine Bommel en Rieloo (of Witte Loop), op ongeveer 100 meter afstand van de Strabrechtse Dijk.

■ J. Knaapen, Obrechtstraat 1 bis A, 3572 EA Utrecht.

Verslag Vogelstudie 1981

Kortgeleden is het 18e Verslag Vogelstudie verschenen. Een uitgave van het Sovon/COV. Het aantal in dit verslag vermelde vogelwerkgroepen en vogelbeschermingswachten is 154 (per 1 januari 1982) tegen 150 op 1 januari 1981. Van een groot aantal van deze regionale groepen zijn wederom de werkzaamheden van het afgelopen jaar en de plannen van het komende jaar vermeld. Bovendien staan er veel waardevolle adressen en wordt ook de in het verslagjaar verschenen literatuur over vogels per regionaal blad vermeld.

De samensteller van dit 120 bladzijden tellend dik verslag, de heer J. Steenman, heeft alle eer van zijn werk. Het literatuuroverzicht van de plaatselijke en regionale tijdschriften werd in samenwerking met B. Loos jr. opgesteld.

Het landelijke vogelfenologie-onderzoek door B. Loos jr., dat gedurende de periode 1978 t/m 1981 werd uitgevoerd, is wegens tijdgebrek helaas stopgezet.

Serieus-geïnteresseerden kunnen, zolang de voorraad strekt, een exemplaar van dit verslag 1981 aanvragen bij J. Steenman, Willibrordweg 1, 3911 CC Rhenen, 08376-3015.